

Miljöförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2024-04-25

Diarienummer:
MHN-2023-00513

Handläggare:
Sara Johansson

Delårsuppföljning och verksamhetsrapport mars/april 2024

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** fastställa analys av ekonomiskt utfall per mars 2024 enligt bilaga 1,
2. **att** fastställa förenklad uppföljning av verksamhetsplan april 2024 enligt bilaga 2, samt
3. **att** fastställa verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden mars 2024 enligt bilaga 3.

Ärendet

Miljöförvaltningen har sammanställt analys av ekonomiskt utfall per mars med prognos för helåret, genomfört förenklad uppföljning av verksamhetsplanen till och med april, samt tagit fram en verksamhetsrapport med verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat till och med mars.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen, inklusive ekonomistab, enligt instruktioner från kommunledningskontoret.

Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Miljöförvaltningen har sammanställt analys av ekonomiskt utfall per mars med prognos för helåret, genomfört förenklad uppföljning av verksamhetsplanen till och

med april, samt tagit fram en verksamhetsrapport med verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat till och med mars.

Verksamheten har till stor del bedrivits enligt plan. Avdelningen för miljöskydd ligger dock efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har dels lagt tid på att introducera flera nya medarbetare, dels behövt hantera följd effekter av flera lagstiftningsförändringar samt handlägga inkommande ärenden. En återhämtning av tillsynen förväntas senare under året.

Enheten för livsmedelskontroll införde från och med 1 januari 2024 efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera.

Enheten för livsmedelskontroll lade under den första tertialen fokus på införandet av nya rutiner och arbetssätt gällande kontroll, debitering och riskklassning. Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl. Antalet beslut om åtgärd och antalet uppföljande kontroller har ökat till följd av ett nytt arbetssätt inom kontrollen. Ökningen har varit större än förväntat.

Antalet ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp ligger fortsatt lågt och avdelningen lade därför mer resurser på att bedriva tillsyn.

För helåret prognostiseras ett negativt ekonomiskt resultat på 0,3 miljoner kronor för miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 25 april 2024
- Bilaga 1, Analys av ekonomiskt utfall per mars 2024
- Bilaga 2, Förenklad uppföljning av verksamhetsplan april 2024
- Bilaga 3, Verksamhetsrapport för miljö- och hälsoskyddsnämnden mars 2024

Miljöförvaltningen

Linda Jacobsson
Förvaltningsdirektör

Nämnd
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2024-04-22

Nämndbehandlad/nämndbehandlas:
2024-05-15

Handläggare:
Evin Anik

Version:

Delårsbokslut mars 2024

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2024	Periodens utfall 202401-202403	Periodens utfall 202301-202303	Helårsprognos 202403
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	29	-3	5	0
Nämnden totalt	31	-3	5	0

Belopp i miljoner kronor	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann min	Prognosspann max
Prognososäkerhet	1	0	-1	0

Nämndens analys – sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat per mars är ett underskott på 3 miljoner kronor.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till 12,9 miljoner kronor vilket är 8,2 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter förklaras av senarelagd fakturering av årsavgifter vid avdelningen för hälsoskydd, lägre intäkter för livsmedelskontroll, lägre förrättningsavgifter, lägre intäkter för VA-tillstånd och timavgiftsfinansierad tillsyn.

Avdelningen för miljöskydd ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har dels lagt tid på att introducera flera nya medarbetare, dels behövt hantera följd effekter av flera lagstiftningsförändringar. En återhämtning av tillsynen förväntas senare under året.

Resultatet visar även lägre kostnader om 1,3 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket främst beror på lägre personalkostnader och kostnader för övriga tjänster.

För helåret prognostiserar miljö- och hälsoskyddsnämnden ett negativt resultat på 0,3 miljoner kronor.

Resultaträkning MHN						
Belopp i miljoner kronor	Utfall mars 2024	Budget mars 2024	Avvikelse utfall/budget	Prognos 2024	Budget 2024	Utfall 2023
Förrättningsavgifter	5,3	6,2	-0,9	23,8	24,7	15,7
Tillståndsavgifter	1,1	1,8	-0,7	12,3	12,5	8,3
Tillsynsavgifter	5,9	13,1	-7,2	27,3	29,1	27,2
Övriga intäkter	0,6	0,0	0,6	0,8	0,1	3,1
Summa intäkter	12,9	21,1	-8,2	64,2	66,3	54,3
Personalkostnader	-16,4	-17,4	1,0	-66,5	-68,1	-61,5
Kommungemensamma fördelade kostnader	-5,4	-5,4	0,0	-21,5	-21,5	-18,6
Övriga kostnader	-1,3	-1,7	0,4	-7,3	-7,4	-6,5
Summa kostnader	-23,1	-24,4	1,3	-95,3	-97,1	-86,6
Kommunbidrag						
Politisk verksamhet	0,4	0,4	0,0	1,6	1,6	1,6
Infrastruktur, skydd m.m	7,3	7,3	0,0	29,2	29,2	30,8
Summa kommunbidrag	7,7	7,7	0,0	30,8	30,8	32,4
Resultat	-2,5	4,4	-6,9	-0,3	0,0	0,1

Risker och osäkerhet

Från och med den 1 januari 2024 införde enheten för livsmedelskontroll efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera. På grund av lågkonjunkturen riskerar kundförlusterna att öka.

Den avstannade byggkonjunkturen påverkar intäkterna för VA-tillstånd, antalet ansökningar om nya små avlopp är fortsatt på låg nivå. En viss ökning är dock att vänta eftersom nämnden ökade tillsynen 2023.

Detta sammantaget innebär en risk för försämring av prognosen för helårsresultatet med uppåt 1 miljoner kronor. Den möjliga förbättringen bedöms uppgå till 0 miljoner kronor.

Investeringar

Nämnden har inga investeringar under 2024.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Rapport

Nämndbehandlas:
2024-05-15

Diarienummer:
MHN-2023-00513

Handläggare:
Sara Johansson

Förenklad uppföljning av verksamhetsplan april 2024

Innehåll

Bedömningskriterier	3
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	4
Uppdrag 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.....	4
Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande	4
Uppdrag 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.....	4
Kommungemensamt nämndmål 1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.	5
Nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.	5
Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.....	6
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb	7
Uppdrag 12: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.	7
Uppdrag 15: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.	7
Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.	8
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	9
Uppdrag 20: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.	9
Uppdrag 21: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.	9
Uppdrag 24: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.	10
Nämndmål: Vi har en god livsmiljö i Uppsala kommun.	10
Nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.	10
Nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.	11
Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.	12
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	13
Uppdrag 26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	13
Uppdrag 30: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.	13
Uppdrag 32: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.....	13
Uppdrag 35: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.....	14
Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.....	14

Bedömningskriterier

Nedan redovisas förklaringstexter till de bedömningskriterier som presenteras i denna rapport.

Bedömning av uppdrag, nämndmål och åtgärder

Färdig innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden är färdig. Det gäller även när det som började som ett uppdrag fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet.

Påbörjad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden är påbörjad och går enligt plan.

Väntar innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden inte är påbörjad och att det är i enlighet med plan.

Ej startad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden inte är påbörjad trots att den borde vara påbörjad.

Försenad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden är påbörjad, men flyter inte på enligt plan.

Stoppad innebär att uppdraget/nämndmålet/åtgärden inte kommer att genomföras.

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppdrag 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Se över möjligheten att överföra arbetsuppgifter till förvaltningens administrativa personal för att frigöra resurser till nämndens tillsyn, kontroll och förrättningar.

Status
Påbörjad

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Utveckla digitala tjänster som förenklar för näringsliv och kommuninvånare samt effektiviserar nämndens arbete.

Status
Påbörjad

Uppdrag 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Säkra strategisk och långsiktig hållbar kompetensförsörjning.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Säkerställa att medarbetare och chefer har kompetens för att driva antidiskrimineringsarbetet framåt.

Status
Påbörjad

Kommungemensamt nämndmål 1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta mot det kommungemensamma målet under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Åtgärder för effektivare tillsyn, kontroll och förrättningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Följa upp effekterna av efterhandsdebitering och ny riskklassning.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Synliggöra nyttan med nämndens miljö- och hälsoskyddsarbete.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Nämnden ska ligga i framkant genom tillitsskapande dialog och kommunikation. All kommunikation ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla. Vårt bemötande utgår från respekt för alla människors lika värde.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Nämndens medarbetare och chefer har kunskap om minoritetspolitiken och kan omsätta den i praktiken.

Status
Väntar

Åtgärd: Fortsätta utvecklingen av digitala lösningar inom nämndens verksamheter.

Status
Påbörjad

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Uppdrag 12: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Nämnden ska ge en rådgivande, rättssäker och effektiv företagsservice och ett gott bemötande i sina kontakter med näringslivet.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Bidra till utvecklingen av digitala tjänster som förenklar för företagen och bidrar till näringslivets utveckling.

Status
Påbörjad

Uppdrag 15: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Delta i internationella, nationella och regionala nätverk inom nämndens sakområden.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Inom myndighetsuppdraget, lantmåteriförrättningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Bidra vid framtagande av detaljplaner.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Svara på bygglovsremisser.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Fortsätta och förbättra samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Bidra med miljö- och hälsoskyddskompetens i stadsbyggnadsprocessen, bygglov, planer och program.

Status
Påbörjad

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Uppdrag 20: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn på miljöfarliga verksamheter med fokus på minskad klimatpåverkan.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn av fluorerade växthusgaser (f-gaser).

Status
Påbörjad

Åtgärd: Verka för mindre klimatpåverkan och energianvändning på förvaltningen.

Status
Påbörjad

Uppdrag 21: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att i tillsynen lyfta in frågor om verksamheternas beredskap och anpassning till ett förändrat klimat. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: I tillsynen lyfta in frågor om verksamheternas beredskap och anpassning till ett förändrat klimat.

Status
Påbörjad

Uppdrag 24: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att bedriva strandskyddstillsyn. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026. Tillsyn längs sträckan Flottsund-Vårdsättravik genomförs under åren 2024–2025, därefter fortsätter nämnden med strandskyddstillsyn längs andra delar av Ekoln.

Åtgärd: Områdesskydd: Tillsyn och provning av strandskydd.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Vi har en god livsmiljö i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Områdesskydd: Tillsyn och provning av naturreservat.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Områdesskydd: Tillsyn och provning av strandskydd.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Bidra till plan för hållbar vatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Tillsyn och provning av små avlopp.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Bidra till kommungemensamt vattenarbete.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.

Status
Försenad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn av tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter (A- och B-verksamheter).

Status
Försenad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn av anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter (C-verksamheter).

Status
Försenad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn av miljöfarliga verksamheter som inte är anmälningspliktiga (U-verksamheter).

Status
Försenad

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn högfluorerade ämnen (PFAS).

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn förorenade områden.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Utföra kontroll av hantering av växtskyddsmedel.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Kontroll av hantering av animaliska biprodukter och handlägga inkommande ärenden.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Bidra till ett cirkulärt Uppsala med en hållbar avfallshantering.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Kontroll enligt marknadskontrollförordningen.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Tillsyn luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram för luft.

Status
Påbörjad

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Uppdrag 26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn försäljning av kemiska produkter med prekursorer.

Status
Väntar

Uppdrag 30: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Fortsätta att erbjuda provanställningar/anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder.

Status
Påbörjad

Uppdrag 32: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Som arbetsgivare verka för en god psykosocial arbetsmiljö.

Status
Påbörjad

Uppdrag 35: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026.

Åtgärd: Stärkt beredskap för allvarliga störningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Stärkt beredskap för höjd beredskap.

Status
Påbörjad

Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Projekt för bättre inomhusmiljö i utsatta områden.

Status
Väntar

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn förskolor, skolor och fritidshem.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Stödja tobakspreventivt arbete i skolan.

Status
Väntar

Åtgärd: Hälsoskydd: Medverka i arbetet med att ta fram en konceptförskola.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn vård- och omsorgslokaler.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, tillsyn på hygieniska m.fl. anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, tillsyn på hälsoskyddsverksamheter som inte är anmälningspliktiga.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Projekt för minskad skadlig påverkan från radon i inomhusmiljön i flerbostadshus.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Beredskap för smittspårning av objektburen smitta.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra årsplanen för planerad livsmedelskontroll.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, utreda oförutsedda händelser.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Bidra till provtagning inom ramen för den svenska veterinära antibiotikaresistenskontrollen.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla livsmedelskontrollen så den blir mer verkningsfull.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla dricksvattenkontrollen.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Information och rådgivning till de nya livsmedelsföretag som får tillsyn under första verksamhetsåret.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Kontroll av hantering av animaliska biprodukter.

Status
Väntar

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull alkoholservering.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för ansvarfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel, e-cigarettor och folköl.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verkar för en sund och säker spelmarknad.

Status
Påbörjad

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Verksamhetsrapport

Nämndbehandlas
2024-05-15

Diarienummer:
MHN-2023-00513

Handläggare:
Sara Johansson

Verksamhetsrapport

För miljö- och hälsoskyddsnämnden mars 2024

Innehåll

Verksamhetsrapporten	3
Sammanfattning	4
Ekonomiskt resultat	4
Sammanfattning tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	4
Bakgrund.....	6
Den kommunala organisationen	6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	6
Miljöförvaltningen.....	7
Begreppsdefinitioner	8
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	10
Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet	10
Miljösamverkan	10
Avdelningen för miljöskydd	11
Avdelningen för hälsoskydd	16
Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp	20
Kommunala lantmäterimyndigheten	24
Enheten för livsmedelskontroll.....	26
Tillståndsenheten	31
Viktiga händelser på miljöförvaltningen	35
Arbete med digital utveckling	35
Beredskap och säkerhet	35
Bemötande och service.....	36
Medarbetare och ledare	36
Kommunikation	37
Resultat för miljöförvaltningens verksamheter	39
Uppföljning av indikatorer	41
Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag.....	42
Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden	43

Verksamhetsrapporten

Den här verksamhetsrapporten omfattar miljö- och hälsoskyddsnämndens (nämndens) verksamhetsresultat för januari-mars, ekonomiskt resultat för januari-mars samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2024.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen.

En stor del av nämndens arbete utgörs av tillsyn och kontroll inom nämndens ansvarsområden samt lantmäteriförrättningar. Därutöver arbetar nämnden mot de fokusmål och uppdrag som ges av kommunfullmäktige varje år.

Sammanfattning

Ekonomiskt resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat per mars är ett underskott på 3 miljoner kronor.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till 12,9 miljoner kronor vilket är 8,2 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter förklaras av senarelagd fakturering av årsavgifter vid avdelningen för hälsoskydd, lägre intäkter för livsmedelskontroll, lägre förrättningsavgifter, lägre intäkter för VA-tillstånd och timavgiftsfinansierad tillsyn.

Resultatet visar även lägre kostnader om 1,3 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket främst beror på lägre personalkostnader och kostnader för övriga tjänster.

För helåret prognostiserar miljö- och hälsoskyddsnämnden ett negativt resultat på 0,3 miljoner kronor.

Sammanfattning tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Avdelningen för miljöskydd

Avdelningen för miljöskydd ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har dels lagt tid på att introducera flera nya medarbetare, dels behövt hantera följd effekter av flera lagstiftningsförändringar samt handlägga inkommande ärenden. En återhämtning av tillsynen förväntas senare under året.

Avdelningen för hälsoskydd

Tillsynen kom i gång bra under första delen av året med en hög takt av inspektioner. Avdelningen är nu fullt bemannad och det finns goda förutsättningar att genomföra tillsynsplanen i dess helhet.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Tillsynen av enskilda avlopp gick enligt plan. Antalet ansökningar om tillstånd till nytt enskilt avlopp var fortsatt på låg nivå, orsaken är främst minskat byggande. Avdelningen lade därför mer tid på tillsyn och har under mars inspekterat minireningsverk innan den mer etablerade tillsynen på äldre markbaserade avlopp startade i april.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Antalet fattade beslut under perioden låg på samma nivå som under 2023, däremot har antalet påbörjade ärenden ökat i och med att antalet anställda förrättningslantmätare ökat. Det gör att antalet beslut förväntas öka under resten av året.

Under perioden har myndigheten förstärkts med ytterligare en ingenjör som gjort att kötiden för mättnings- och kartjobb har minskat, vilket leder till en kortare handläggningstid.

Livsmedelskontroll

Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl under årets första månader. Antalet beslut om åtgärd och antalet uppföljande kontroller har ökat till följd av ett nytt arbetssätt inom kontrollen. Ökningen har varit större än förväntat. De fokusområden som prioriterades den första tertialen var införandet av nya rutiner och arbetssätt gällande kontroll, debitering och riskklassning.

Tillståndsenheten

Arbetet har fungerat bra under våren. Planen för tillsyn av serveringstillstånd på helåret bedöms som genomförbar, både inre tillsyn och 280 tillsynsbesök på serveringsställen.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså övriga tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor och folköl.

Bakgrund

Den kommunala organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi, beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer, väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna samt väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet. Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Varje nämnd ansvarar för ett visst område.

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige.

Varje nämnd stöds av en förvaltning vars uppdrag är att genomföra de beslut som nämnderna fattar och förse nämnderna med beslutsunderlag. I förvaltningarna arbetar anställda tjänstepersoner och i praktiken är det de som sköter genomförandet av kommunens verksamheter, men de förtroendevalda har alltid det yttersta ansvaret.

Kommunfullmäktige ger nämnderna årliga uppdrag och fleråriga fokusmål. Nämnderna upprättar därefter verksamhetsplaner som beskriver hur varje nämnd ska nå fokusmålen och vilka beslut som måste tas. I slutet av året beskriver varje nämnd sedan i en verksamhetsberättelse resultaten för sin verksamhet samt hur de har genomfört de uppdrag och mål som getts ut av Kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om åtgärder mot förorening från fartyg samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar. Målet är ett friskt och tryggt Uppsala som utvecklas strukturerat och hållbart.

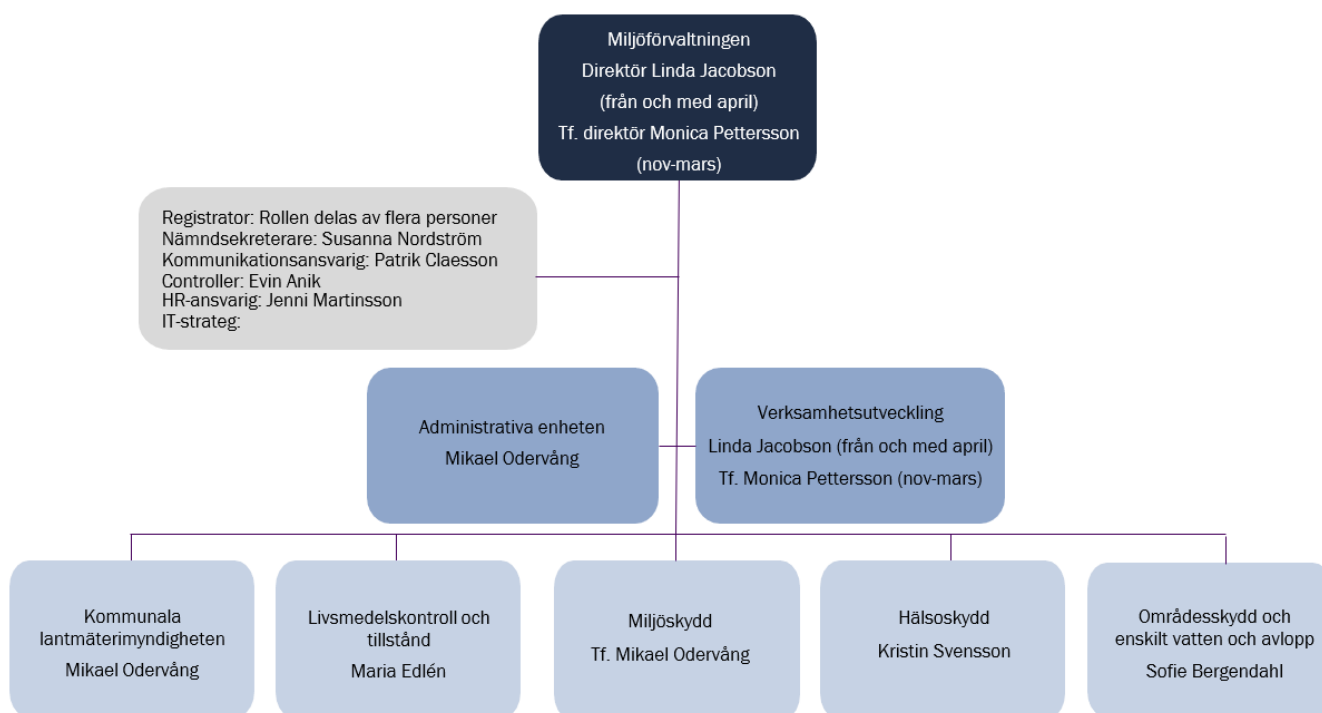
Miljöförvaltningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen. Miljöförvaltningens verksamhet delas upp i åtta verksamhetsområden vilka organiseras i fem avdelningar som åskådliggörs i organisationsbilden nedan.

Verksamhetsområdena är:

- Miljöskyddstillsyn
- Hälsoskyddstillsyn
- Enskilt vatten och avloppstillsyn
- Områdesskydd
- Samhällsbyggnad och miljöövervakning
- Kommunala lantmäterimyndigheten
- Livsmedelskontroll
- Tillståndsenheten

Förutom de fem avdelningarna finns en administrativ enhet samt två verksamhetsutvecklare som stödjer förvaltningens övergripande arbete. Dessutom finns stabsfunktioner från kommunledningskontoret knutna till miljöförvaltningen som stödjer med registratur, nämndsekretariat, kommunikation, ekonomi, HR och IT.

Begreppsdefinitioner

De begrepp som används i verksamhetsberättelsen förklaras under detta avsnitt.

Tillsyn	Aktiviteter som syftar till att säkerställa att lagstiftningen följs. Förebyggande tillsyn definieras som de aktiviteter som planeras utifrån risk och erfarenhet. Uppföljande tillsyn föranleds av att brister har uppmärksamrats i en verksamhet. Inom alkoholtillsynen finns yttre respektive inre tillsyn. Yttre tillsyn definieras som den tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Inre tillsyn är den tillsyn som genomförs genom förfrågningar till andra myndigheter (granskning av bland annat handel och vandel).
Kontroll	Aktiviteter som syftar till att säkerställa att livsmedels- och foderlagstiftningen följs. Likheter med tillsyn är stora, men tillsyn enligt miljöbalken har en bredare innebörd än kontroll via livsmedels- och foderlagstiftningen. Motsvarigheten till förebyggande tillsyn och uppföljande tillsyn benämns i livsmedelslagstiftningen som normal kontroll respektive extra offentlig kontroll.
Förrättning	Ett ärende inom kommunala lantmäterimyndigheten som oftast tillkommit genom en ansökan och som alltid leder till ett myndighetsbeslut fattat av en förrättningslantmätare. En förrättning hanterar frågor gällande fastighetsbildning, fastighetsbestämning, servitutsfrågor m.m.
Inspektion	Ett förankat eller oanmält tillsynsbesök för att kontrollera hur en verksamhet eller fastighetsägare lever upp till krav och informera om lagstiftningen.
Besök	Alla möten på plats hos verksamhetsutövaren.
Ärende	En avgränsad fråga som myndigheten/förvaltningen arbetar med. Det innehåller handlingar som har upprättats eller inkommit till förvaltningen.
Ärendebalans	Antal ärenden som inte är avgjorda.

Remiss	Ett ärende som myndigheten får för yttrande.
Anmälan	Alla ärenden där någon gör en anmälan om något. Genererar ett beslut, men inte ett tillstånd.
Ansökan	Alla ärenden där någon ansöker om något. Genererar ett beslut eller ett tillstånd.
Klagomål	Aktiviteter för att se att lagstiftningen följs. Tillsynen föränleds av att andra misstänker brister. Här inkluderas "extra offentlig kontroll".

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Nämnden bidrar till en hållbar samhällsutveckling genom sitt grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller. Genom att kontrollera att miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter med flera följs minskar utsläppen av miljöskadliga ämnen, maten blir säkrare att äta och folkhälsan blir bättre. Genom ett effektivt, rättssäkert och serviceinriktat arbete och tydlig och lättillgänglig information ger nämnden kommunens invånare och verksamheter förutsättningar att göra rätt och bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor. På så sätt bidrar nämnden till de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljökvalitetsmålen.

Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet

Under början av året genomförde nämnden förberedelser och planering för årets arbete med myndighetssamverkan mot illegal verksamhet. Nämnden har deltagit i möten med andra aktörer såsom Vital (regeringsuppdrag mot avfallsbrottslighet) och med andra delar av kommunen.

Under året kommer nämnden bland annat att genomföra tillsyn på avfallstransporter, livsmedelstransporter, områdesinventering och att arbeta med att upptäcka och utreda livsmedelsfusk. Nämnden har under perioden genomfört utredning av fuskrelaterade livsmedelsklagomål och vid planerad livsmedelskontroll har nämnden upptäckt verksamheter som vilseleder konsumenter genom felaktig information på menyn.

Miljösamverkan

Arbetet i miljösamverkan syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning. Nämnden deltog aktivt i arbetet med att utveckla Mitt Miljösamverkan dels genom arbete i styrgruppen, dels genom medverkan i tillsynsprojekt och utbildningsinsatser. Under perioden deltog nämnden i seminarier om UV-skydd på förskolegårdar, solarier och strandbad. Nämnden deltog också i arbete med att ta fram en gemensam plan för provtagning inom livsmedelskontrollen under 2025.

Inom ramen för Mitt Miljösamverkan finns även en gemensam arbetsyta som alla inspektörer har tillgång till. Där ställdes, besvarades och diskuterades tillsynsrelaterade frågor och utmaningar. Arbetsytan var ett uppskattat stöd för inspektörerna.

Genom miljösamverkan stärker nämnden sina kontakter med kommuner i länet och angränsande län.

Avdelningen för miljöskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken till skydd för miljön. Tillsynen är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Tillsynen omfattar ett stort antal olika typer av verksamheter så som lantbruk, kemisk industri, fordonsservice, avloppsreningsverk, täkter och förbränningsanläggningar.

Fokus i tillsynen 2024

- Utöva tillsyn på miljöfarliga verksamheter.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet och genomföra egen tillsyn på miljöfarliga verksamheter för att upptäcka misstänkt illegal verksamhet.
- Arbeta med förorenade områden, identifiera ansvariga för förorenade områden och förelägga om markundersökningar och slutligen efterbehandling.
- Minska klimatpåverkan genom tillsyn av energihushållning och energianvändning.
- Genomföra kontroll enligt marknadskontrollförordningen.
- Utveckla arbetet och kunskapen kring PFAS-föroreningar i mark och vatten och fortsätta arbetet med källspårning av PFAS.
- Bidra i kommunens övergripande arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten.
- Delta i förvaltningens och kommunens arbete med plan- och bygglov genom att svara på remisser.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger flera tillsynsområden och fokusområden som berör miljöskydd. De tillsynsområden som är aktuella för miljöskydd är förorenade områden, avfall, miljöfarlig verksamhet och kemikalier. De fokusområden som berörs är bland annat tillsyn av förorenade områden med riskklass 1 och 2, anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, illegal avfallshantering, masshantering, återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall, fordonstvättar och fordonsverkstäder, växtnärläckage från jordbruk och hästgårdar, energihushållning, kemikalielagstiftningen Reach och biocider. Avdelningen har tagit hänsyn till den nationella strategin och dess fokusområden i tillsynsplaneringen.

Tillsyn

Avdelningen ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har dels lagt tid på att introducera flera nya medarbetare, dels behövt hantera följd effekter av flera lagstiftningsförändringar. Avdelningen har också lagt tid på inkommande ärenden som anmälningar och ansökningar. En återhämtning av tillsynen förväntas senare under året.

Avdelningen har under perioden förberett och påbörjat två större tillsynsprojekt, ett för marknadskontroll, ett för tandläkartillsyn.

Miljöskydd	Planerad tillsyn 2024	Genomförd tillsyn per 31 mars 2024	
		Timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av objekt med årlig avgift (inkl. köldmedia och tillsynsskuld)	3 900 timmar	591	15 %
Tillsyn med timavgift inkl. uppföljande tillsyn	1 625 timmar	95	6 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	937 timmar	180	19 %

Förorenade områden och PFAS

Avdelningen genomförde tillsyn på förorenade områden inklusive egeninitierad tillsyn av till exempel nedlagda deponier och objekt med riskklass 1 och 2. Avdelningen har bland annat granskat rapporter om handelsträdgårdar (objekt med riskklass 2) och genomfört ansvarsutredning för en brandövningsplats.

Under 2023 undersöktes PFAS-halter i fisk från Fyrisån. Under perioden fick avdelningen del av analysresultaten.

Energitillsyn

Energitillsyn utförs oftast som en del av den ordinarie miljötillsynen. Exempel på frågor som ställs är vad verksamheten har gjort för energibesparande åtgärder och om energikartläggning genomförts.

Kommungemensamt vattenarbete

Avdelningen har löpande deltagit i det kommungemensamma vattenarbetet, bland annat i arbete med lokala åtgärdsprogram, skyfallsplan och släckvattenplan.

Avfallshantering

Revidering av lokala avfallsföreskrifter leds av Uppsala vatten och avfall AB. Avdelningen har bidragit i arbetet med att ta fram förslag till nya avfallsföreskrifter.

Ändringar i avfallslagstiftningen har också gjort att avdelningen har behövt lägga tid på att hantera följd effekter, vilket tagit mer tid än planerat.

Inkommande ansökningar och anmälningar

Antalet inkomna ansökningar och anmälningar under perioden är i nivå med föregående år. De vanligaste ärendetyperna rör installation av värmepump och anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening.

Antal inkomna ansökningsärenden per ärenderubrik under perioden januari-mars 2024:

Ärenderubrik	Antal
Ansökan om tillstånd att sprida kemiska bekämpningsmedel	6
Ansökan om tillstånd för värmepump	5
Ansökan om dispens från kravet på att separera avfall och förpackning	4
Ansökan om dispens från deponeringsföreskrift	4

Antal inkomna anmälningsärenden per ärenderubrik under perioden januari-mars 2024:

Ärenderubrik	Antal
Anmälan av installation av värmepump	16
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening	10
Anmälan av skrotning av cistern - Information om skrotning av cistern (7 kap. NFS 2021:10)	6
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Återanvändning/återvinning av avfall för anläggningsändamål	6
Anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring	3
Anmälan - Dagvattenanläggning	2
Anmälan av miljöfarlig verksamhet	1
Anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring - Nedläggning	1
Anmälan av sanering av PCB	1
Anmälan av driftstörning	5
Anmälan om ägarbyte - Miljöfarlig verksamhet	1

Inkommande remisser

Antalet inkommande ärenden i form av remisser är något högre jämfört med föregående år. Totalt inkom 30 remisser, varav 11 remisser om vattenskyddsdispenser. Hittills har avdelningen lagt ned 315 timmar i dessa remissärenden. Motsvarande siffra för förra året var 254 timmar.

Antal inkomna remissärenden per ärenderubrik under perioden januari-mars 2024:

Ärenderubrik-underrubrik	Antal
Remiss - Vattenskyddsdispens	11
Remiss bygglov - Miljöskydd	5
Remiss - Kemiska produkter	3
Remiss	2
Remiss miljöfarlig verksamhet -	1
Remiss miljöfarlig verksamhet - Tillståndsprövning	1
Remiss miljöfarlig verksamhet - Tillståndsprövning prövotidsredovisning	1
Remiss om förhandsbesked - Naturreservat	1
Remiss planärenden	1
Remiss samrådsärende	2
Remiss vattenverksamhet	2

Inkommande klagomål och incidentärenden

Antalet inkomna klagomål är mer än dubbelt (27 klagomål) jämfört med motsvarande period förra året (12 klagomål). Under perioden inkom 10 incidentrapporter, förra året inkom 17 incidentrapporter under motsvarande period.

Informationsärenden för kännedom

Totalt har 39 informationsärenden för kännedom inkommit under jan-mars 2024. Dessa har upptagit ungefär 29 timmar vilket var ungefär samma tid som under fjolårets period men då fördelat över 45 inkomna informationsärenden för kännedom. Av de 39 inkomna informationsärendena utgör information om anmälningsbekräftelse för transport av farligt avfall en stor andel (7 ärenden). Sedan 5 ärenden om information om tillstånd till transport av (farligt) avfall. Störst andel (20 ärenden) består av informationsärenden för kännedom med väldigt olika innehåll, exempelvis om miljöprovtagning och information om avvisning av ansökan om tillstånd till överlåtelse av e-cigarettor och e-vätskor.

Verksamhetsresultat

Miljöskydd	Mars 2022	Mars 2023	Mars 2024
Antal inspektioner	34	65	45
Antal verksamheter som fått besök	30	64	40
Antal inkommande ansökningar	24	17	21
Antal inkommande anmälningar	70	52	52
Antal inkommande informationsärenden för tillsyn ¹⁾	-	-	7
Antal remisser	35	26	30
Antal klagomål	17	12	27
Antal inkomna incidentrapporter	-	-	10
Antal inkommande informationsärenden för kännedom	-	-	39

- 1) Inkluderar ärenden information om cisterninstallation, information om köldmedieinstallation och konvertering av köldmedieaggregat, information om nedgrävningsplats för häst samt underrättelse om påträffat förorening, som tidigare har varit anmälnings- och tillståndsärenden och som tidigare år räknades med under antalet anmälningar och ansökningar.

Sammanfattande bedömning

Avdelningen ligger efter när det gäller förebyggande tillsyn på årlig avgift och timavgift. Avdelningen har dels lagt tid på att introducera flera nya medarbetare, dels behövt hantera följd effekter av flera lagstiftningsförändringar. En återhämtning av tillsynen förväntas senare under året.

Antalet remisser under perioden var något högre än föregående år och de har även krävt mer tid. Det har även inkommit fler klagomål än förra året och mer tid har lagts på dem.

Avdelningen för hälsoskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen till skydd för människors hälsa. Tillsynen syftar till att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka av inomhusmiljön eller bristfällig hygien. Tillsynen är riskbaserad och fokuserar på vardagsmiljön för känsliga grupper, som barn, unga och äldre samt verksamheter med ökad risk på grund av till exempel stickande eller skärande inslag. Det innebär bland annat tillsyn av förskolor, skolor, vårdlokaler, bassängbad och tatueringar.

Fokus i tillsynen 2024:

- Utöva tillsyn på hälsoskyddsverksamheter.
- Fortsätta och utveckla samarbetet med de aktörer som är viktiga för inomhusmiljön i skolor, fritidshem, förskolor och vårdboenden.
- Utifrån vår roll som tillsynsmyndighet bidra i arbetet med luftkvalitet.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet.
- Fortsätta en förstärkt tillsyn av radon i flerbostadshus.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger fyra fokusområden för tillsynsområdet hälsoskydd. De utpekade fokusområdena i strategin för 2022–2025 är inomhusmiljö i bostäder, likvärdig tillsyn av yrkesmässig hygienisk verksamhet, bassängbad samt inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola med extra fokus på städning.

Avdelningen har tagit hänsyn till den nationella strategin och dess fokusområden i tillsynsplaneringen med målet att uppfylla de angivna effektmålen genom tillsyn på till exempel skolor, förskolor, bassängbad och hygieniska verksamheter.

Tillsyn

Tillsynen kom i gång bra under första delen av året med en hög takt av inspektioner. Avdelningen är nu fullt bemannad och det finns goda förutsättningar att genomföra tillsynsplanen i dess helhet.

Hälsoskydd	Planerad tillsyn 2024	Genomförd tillsyn per 31 mars 2024	
		Timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av objekt med årlig avgift	3 300 timmar	1 173 timmar	36 %
Tillsyn av objekt med timavgift (förebyggande & uppföljande)	1 805 timmar	449 timmar	25 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	620 timmar	37 timmar	6 %

Gym och idrottsanläggningar

Tillsynen påbörjades och går enligt plan. Sju av 36 planerade besök är hittills utförda. Både gym och idrottsanläggningar nyttjas vanligtvis av många personer dagligen och

därför är det viktigt att verksamheten har en fungerande egenkontroll. I tillsynen är fokus på lokalens skick, ventilation, städning, hygien och att förebygga tillväxt av legionella.

Förskolor, skolor och fritidshem

Tillsyn på förskolor, skolor och fritidshem går enligt plan. Cirka en tredjedel av årets planerade inspektioner är utförda på förskolorna. På skolorna är mer än hälften av årets inspektioner genomförda.

Fokus i tillsynen på skolor och förskolor är städning i enlighet med nationella tillsynsstrategins utpekade fokusområden. Barns inomhusmiljöer har stor betydelse för deras välbefinnande och hälsa. Utöver bostaden är förskolan och skolan platser där barn vistas en stor del av sin tid. Många förskolor och skolor har brister i inomhusmiljön, till exempel förekommer ofta högre halter av damm i förskolan och skolan än i andra arbetsmiljöer.

Genom tillsyn på skolor, förskolor och fritidshem bidrar nämnden till att kontrollera att verksamhetsutövaren tar sitt ansvar för bland annat inomhusmiljön i lokalerna, så att barnens hälsa inte påverkas negativt.

Förvaltningen har anordnat det årliga skol-/förskolemötet med deltagare från utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, fastighetsstaben, skolfastigheter och städservice.

Förvaltningen ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor har utvecklats och behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Förvaltningen medverkar i ett kommungemensamt projekt om att ta fram en konceptförskola i samverkan med skolfastigheter, fastighetsstaben, utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen med flera.

Vård och omsorgsboenden

Tillsyn på vård- och omsorgslokaler genomförs enligt plan och cirka 32 procent av den planerade tillsynen är hittills genomförd. Avdelningen har hittills gjort 27 inspektioner och 10 platsbesök.

Fokus vid tillsynen är att kontrollera att verksamheten har fungerande egenkontrollrutiner för att säkerställa att de boende har en god inomhusmiljö. Fokus är på frågor om legionella, ventilation, buller, fukt, radon, temperatur och städning.

Strandbad och bassängbad

I tillsyn på bassängbad har avdelningen under det första tertialet fokuserat på att alla anmälningspliktiga bassänger ska komma in med en anmälan, löpande granskat och hanterat analysrapporter och följt upp tidigare konstaterade brister.

Strandbadstillsynen är påbörjad i liten skala med rapportering av badplatserna provtagningsplaner, kontakter och bokning av försäsongsmötet. Tillsynen kommer genomföras under tertiäl två. Avdelningen deltog i ett diskussionsforum om tillsyn och provtagning vid strandbad genom Mitt Miljösamverkan.

Tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus

Tillsyn av radonhalter i flerbostadshus går enligt plan. Nämnden har hittills genomfört 270 av de 967 timmar som planeras för året, vilket motsvarar 28 procent.

Genom tillsynen bidrar nämnden till att minska risken för att människor utsätts för höga radonhalter i sina bostäder och till att åstadkomma likvärdiga förutsättningar i bostäder med avseende på strålmiljön.

Tillsyn av luftkvalitet

Luftföroreningar påverkar både hälsa och miljön. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. Genom tillsyn, medverkan vid utbildning och luftmätningar bidrar nämnden till bättre luftkvalitet i kommunen. Nämnden är i rollen som tillsynsmyndighet delaktig i arbetet med handlingsplanen för bättre luftkvalitet. Nämnden bidrar genom sitt arbete som tillsynsmyndighet till kommunens åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet.

Miljökvalitetsnormer för partiklar och kvävedioxider klaras för närvarande vid mätstationerna.

Representant från avdelningen deltog på luftvårdsförbundets utbildningsdag som bland annat handlade om förebyggande luftvårdsstrategi och styrmedel och åtgärder som behövs för att nå WHO:s riktvärden för luft.

Inkommande ansökningar och anmälningar

Förvaltningen har hanterat 17 anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter under perioden. Utöver det har förvaltningen hanterat 102 ärenden gällande avfallshantering, till exempel anmälan om kompostering och ansökan om uppehåll i sophämtning. Det har kommit fler ansökningar om uppehåll i sophämtning än förväntat.

Inkommande remisser och klagomål

Nämnden hanterade inkomna remisser och klagomål enligt plan. Under första tertialet kom 60 nya klagomålsärenden in och avdelningen har lagt ner cirka 250 timmar för handläggning av klagomål. Cirka 20 procent av den tiden bedömdes som debiterbar.

Nämnden yttrade sig löpande över inkommande remisser angående detaljplaner, program, bygglov och lokaliseringsprovning.

Smittspårning

Nämnden har ansvar för smittspårning vid objektburen smitta. Med objektburen smitta menas sjukdomar som sprids mellan objekt (till exempel vattenanläggningar) eller sällskapsdjur och människa. Det vanligaste smittspårningsärendet på avdelningen gäller smittspårning av legionella. Smittspårningsarbetet har genomförts enligt plan. Hittills har förvaltningen hanterat tre nya legionellaärenden.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att bibehålla en god beredskap vad gäller personella och materiella resurser och kompetens hos personal för att snabbt kunna spåra smitta och undanröja risken för vidare smittspridning.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat hälsoskyddstillsyn	Mars 2022	Mars 2023	Mars 2024
Antal inspektioner	75	138	189
Antal verksamheter som fått inspektion	45	92	140
Antal inkommande anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter	14	14	17
Antal övriga inkommande ansökningar och anmälningar	47	62	110
Antal remisser	19	12	21
Antal nya klagomål	62	55	60

Sammanfattande bedömning

Tillsynen kom i gång bra under första delen av året med en hög takt av inspektioner. Avdelningen är nu fullt bemannad och det finns goda förutsättningar att genomföra tillsynsplanen i dess helhet.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Nämnden utför tillsyn enligt miljöbalken över små avloppsanläggningar för upp till 200 personer. Detta är ett led i att minska övergödning och uppnå god ekologisk status i sjöar och vattendrag men också för att förbättra kommunens dricksvattenkvalitet.

Nämnden har också tillsynsansvar för områdesskydd. Det rör sig om strandskydd utan landskapsbildskydd och kommunala naturreservat. Tillsynen av strandskydd syftar till att trygga allmänhetens tillgång till stränder och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Tillsynen av naturreservaten syftar till att kontrollera att reservatsföreskrifterna följs.

Nämnden har också en viktig roll som remissinstans för förhandsbesked och bygglov på landsbygden och nya detaljplaner.

Nämnden behöver samordna åtgärder för enskild VA-försörjning kopplat till Uppsala kommuns VA-plan.

Fokus i tillsynen 2024

- Utöva tillsyn av enskilda avlopp med tillstånd från tiden före miljöbalken infördes.
- Utöva tillsyn av små och mellanstora reningsverk.
- Utöva tillsyn av strandskydd och naturreservat.
- Handlägga inkommande ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp.
- Handlägga inkommande ansökningar inom områdesskydd.
- Handlägga bygglovsremisser och planremisser.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Små avlopp är ett av fokusområdena i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Effektmålet är att tillsynen leder till att de små avloppsanläggningarna har liten påverkan på miljö och hälsa. Ett sätt att nå det är att tillsynen av små avloppsanläggningar blir bättre anpassad till avloppsanläggningens geografiska placering och tekniska lösning. Den tillsyn som bedrivs idag av nämnden bygger ungefär på samma princip. En succesiv förberedelse behövs för att möta de förändringar som den nya tillsynsvägledningen medför.

Tillsyn

Enskilt vatten och avlopp samt områdesskydd	Planerad tillsyn 2024	Genomförd tillsyn per 31 mars 2024	
		timmar	Andel av planerat för helår
Tillsyn av avlopp med årlig avgift (reningsverk 25–200 pe)	57 timmar	14	25%
Tillsynsprojekt med timavgift	2 337 timmar	224	10%
Tillsynsprojekt med kommunbidrag	1 550 timmar	420	27%
Inkommande ärenden med timavgift	3 137 timmar	776	25%

Enskilt avlopp

Tillsynen av avlopp med tillstånd från tiden före miljöbalken infördes gick enligt plan. Frågeformulär skickades ut till de som ska ha tillsyn under våren 2024. Femton procent av cirka 250 stycken ansåg att deras avlopp är undermåligt att inspektion inte är nödvändigt. Eftersom antalet ansökningar har minskat, har nämnden liksom förra året möjlighet att bedriva mer tillsyn än tidigare på enskilda avlopp.

Under mars månad inspekterades 125 minireningsverk. Tillsynen kommer att fortsätta under hösten. Syftet med tillsynen är att kontrollera fastighetsägarens egenkontroll samt att de visar upp analysresultat på utgående vatten (totalfosfor och BOD₇) enligt villkor i de tillstånd de har.

Tillsyn av enskilda avlopp kräver barmark och bedrivs huvudsakligen under sommarhalvåret. Den avgiftsfinansierade tillsynstiden var låg under de första tre månaderna, men det är enligt plan.

Uppsala kommuns vattentjänstplan beslutades i november 2023. Det genomfördes några överläggningar i kommunens VA-plangrupp bland annat om prioriteringsordningen på de utredningsområden som anges i vattentjänstplanen.

Flera påminnelser gick ut till de som riskerar att få vitesförelägganden inom ramen för avloppstillsynen. Nämnden kommunicerade också om vitesbeslut samt skrev några vitesbeslut.

Områdesskydd

Nämnden genomförde inte tillsyn i något nytt område. Däremot fortsatte handläggningen i pågående ärenden.

Inkommande ansökningar*Enskilt avlopp*

Antalet inkommande ansökningar om enskilt avlopp var 83 stycken vilket är ungefär samma antal som förra året. Antalet utfärdade tillstånd var färre än under samma period i fjol. Orsaken till försämrad ärendebalans är framförallt intensiv tillsyn på minireningsverk i mars som också behövde förberedas i januari och februari. Anledningen var också att varje inspektör hade färre ansökningar att driva framåt. Fastighetsägare föredrar att vänta till våren eller sommaren för att genomföra anläggandet. De flesta ansökningarna är idag resultatet av tillsynen. De som bygger nytt hus på landsbygden är generellt mer angelägna att få avloppet klart snabbt än de som är tvungna att anlägga nytt.

Övriga ärenden som utförandeintyg, ansökningar om slamdispens och kompostering var i samma omfattning som tidigare år.

Områdesskydd

Antalet ansökningar var färre under de första månaderna jämfört med tidigare år. Det beror troligen på att den typen av tillsyn som bedrevs 2023 inte resulterar i lika många ansökningar om dispens i efterhand som tidigare tillsyn. Det kan också bero på minskat byggande och lågkonjunktur.

Inkommande remisser och klagomål

Antalet bygglovsremisser var 24 stycken vilket är något fler än förra året. Remisserna ger en indikation om antalet inkommande ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp framöver. Nämnden yttrade sig på sex stycken planremisser i samrådsskedet. En ökning av antal remisser är på gång. Antalet klagomål var fortsatt lågt. Tre stycken kom in avseende avlopp och lika många inom strandskydd.

Verksamhetsresultat

Enskilt vatten och avloppstillsyn	Mars 2022	Mars 2023	Mars 2024
Antal inspektioner/platsbesök	86	160	201
Antal inkommande ansökningar om enskilt avlopp	148	78	83
Antal utfärdade tillstånd för enskilt avlopp	71	92	61
Ärendebalans ¹ tillståndsansökningar	+77	-14	+22
Antal utdömda avlopp (utfärdade utsläppsförbud)	55	28	35
Antal bygglovsremisser	50	20	24
Antal klagomål	5	1	3

Områdesskydd	Mars 2022	Mars 2023	Mars 2024
Antal ansökningar	28	20	13
Antal beslut i ansökningsärenden	Ny 2024	Ny 2024	9
Ärendebalans ²	Ny 2024	Ny 2024	+ 4
Antal beslut i tillsynsärenden	Ny 2024	Ny 2024	3
Antal remisser	7	8	6
Antal nya klagomål	1	0	3

¹ Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

² Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Samhällsbyggnad (detaljplaner och program)	Mars 2022	Mars 2023	Mars 2024
Antal startmöten	4	8	6
Antal yttranden samråd	4	1	6
Antal yttranden granskning	5	1	6

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av enskilda avlopp gick enligt plan. Under mars inspekterades 125 minireningsverk innan den mer etablerade tillsynen på äldre markbaserade avlopp startade i april.

Antalet inkommande ärendet i form av framför allt ansökningar om tillstånd till nytt enskilt avlopp var fortsatt på låg nivå, men i paritet med i fjol. Orsaken är främst minskat byggande. En viss ökning är dock att vänta eftersom nämnden ökade tillsynen 2023.

Antalet inkommande ärenden inom områdesskydd var färre än tidigare år. Det har hittills inte bedrivits någon tillsyn på strandskydd eller naturreservat. Nämnden lade fokus på inkommande ärenden och att fortsätta handlägga ärenden från 2023.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Den kommunala lantmäterimyndigheten är en fristående myndighet under miljö- och hälsoskyddsnämnden. Beslut fattas inte på delegation från nämnden utan av respektive förrättningslantmätare, vilket hanteras i Fastighetsbildningslagen.

Den kommunala lantmäterimyndigheten ansvarar för all fastighetsbildning inom Uppsala kommun och jobbar med allt från små avstyckningar till stora anläggningsförrättningar. Myndigheten ansvarar också för att uppdatera kommunens kartor vid bildande eller ombildande av fastigheter och för att bland annat lägga in rättigheter, såsom servitut för exempelvis väg och avlopp, i kommunens kartor.

Fokus 2024

- Korta väntetiderna samt minska ärendebalansen.
- Fortsätta arbetet med att utveckla ett digitalt och flexibelt arbetssätt.
- Förbättra kvaliteten på registerkartan, vilket är en del av ett större projekt som drivs av Lantmäteriet (den statliga myndigheten).

Förrättningar

Myndigheten fattade färre beslut än planerat under perioden vilket beror på fortsatt mycket arbete med de större förrättningar som legat vilande under pandemin. Mycket tid har också lagts på att introducera nya medarbetare samt att införa ett nytt arbetssätt med två enhetsledare, vilket kommer leda till en snabbare och mer effektiv handläggning under resterande del av året.

För att öka effektiviteten har myndigheten också inrättat en ny tjänst som förrättningsassistent. På grund av en sjukskrivning har uppstarten dock försenats.

Inkommande ansökningar

Antalet inkomna ansökningar om lantmåteriförrättningar fortsätter att vara något lägre än tidigare år. Tack vare att Uppsala både är en stad i tillväxt och en stor landsbygds kommun så har antalet ansökningar inte minskat så kraftigt som kunnat förväntas utifrån rådande konjunktur.

Inkommande remisser

De remisser som inkommer till myndigheten är remisser om detaljplaner från Plan- och byggnadsnämnden. Myndigheten svarade på samtliga remisser.

Uppdrag från Lantmäteriet

Arbetet med förbättringar i registerkartan har genomförts löpande enligt den plan som skickats in till Lantmäteriet. Arbetet följs upp löpande av Lantmäteriet.

Verksamhetsresultat

Kommunala lantmäterimyndigheten	Mars 2022	Mars 2023	Mars 2024
Förrättningar	Antal	Antal	Antal
Förväntat antal beslut	75	75	75
Antal fattade beslut	52	36	36
Förväntat antal ansökningar	75	75	75
Antal inkomna ansökningar	67	55	45
Ärendebalans³	Antal	Antal	Antal
Förväntad ärendebalans i slutet av respektive år	270	270	270
Aktuell ärendebalans			308
Nyckeltal			
Handläggningstid (veckor) ⁴	39	78	110
Väntetid (veckor) ⁵	18	44	52*
Äldre pågående ärenden ⁶	9	13	12

*Förändrat sätt att mäta väntetid jämfört med tidigare år.

Sammanfattande bedömning

Antalet fattade beslut under perioden låg på samma nivå som under 2023, däremot har antalet påbörjade ärenden ökat i och med att antalet anställda förrättningslantmätare ökat. Det gör att antalet beslut beräknas öka under resten av året. Väntetiden för att få en handläggare har varit snabbt sjunkande under perioden.

Under perioden har myndigheten förstärkts med ytterligare en ingenjör som gjort att kötiden för mättnings- och kartjobb har minskat, vilket leder till en kortare handläggningstid.

³ Samtliga ärenden som handläggs, eller är möjliga att handläggas.

⁴ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att beslut om avslutad förrättning har tagits. Överklagandetid samt tid för registrering av förrättningen innefattas inte.

⁵ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att en handläggare utses.

⁶ Innefattar pågående ärenden som är äldre än fem år.

Enheten för livsmedelskontroll

Nämnden ska genom regelbundna kontroller säkerställa att Uppsalas livsmedelsföretag uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen. Syftet är att konsumenten ska få säkra och korrekt märkta livsmedel. Kontrollen ska vara professionell, verkningsfull och ändamålsenlig för konsumenternas och företagens bästa. En bra kontroll bidrar till att konsumenterna får säkra livsmedel som de kan lita på, att företagen har tilltro till kontrollen, upplever den som meningsfull och att samverkan med andra berörda kontrollmyndigheter är god.

Fokus i kontrollen 2024

- Att planen för planerad kontroll genomförs.
- Utföra kontroll av de operativa mål⁷ som berör Uppsala.
- Utreda/upptäcka livsmedelsfusk och samverka mot illegal verksamhet.
- Ta fram en gemensam provtagningsplan tillsammans med Mitt miljösamverkan.
- Genomföra provtagning gällande förekomst av antibiotikaresistenta bakterier i kött från kyckling och kött från kalkon.
- Delta i nationella arbetsgrupper inom kosttillskott och dricksvatten.
- Utveckla livsmedelskontrollen så att den blir mer verkningsfull.
- Att handlägga RASFF⁸, klagomål och misstänkta matförgiftningar.
- Information och aktiv rådgivning till livsmedelsföretag som får tillsyn under sitt första verksamhetsår.
- Arbeta efter det nya systemet för riskklass/kontrollfrekvens för livsmedelsanläggningar.
- Fullt ut använda efterhandsdebitering av livsmedelskontroll.
- Införa rutiner för att kunna registrera och kontrollera kontaktmaterialanläggningar.

Nationell strategi för kontroll i livsmedelskedjan

De gemensamma målen för den offentliga livsmedelskontrollen i Sverige finns i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). Det finns fyra övergripande mål och till varje övergripande mål finns en önskad effekt.

Livsmedelsverket har fastställt 20 operativa mål för livsmedelskontrollen 2023–2025, varav 17 berör de kommunala kontrollmyndigheterna, som bryter ner och konkretiserar de övergripande målen inom områdena:

- Säkert dricksvatten
- Mikrobiologiska risker
- Kemiska risker
- Information i livsmedelskedjan

Nämnden utför kontroll av de operativa målen och bidrar på så sätt till en likvärdig och riskbaserad kontroll.

⁷ Operativa målen är en del av den nationella kontrollplanen för Sverige

⁸ RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa

Riskklassning och kontroll enligt ny frekvens

Från och med 1 januari 2024 sker livsmedelskontrollerna enligt en ny fastställd kontrollfrekvens för varje livsmedelsanläggning. Den är framtagen från en nationell modell för riskklassning där frekvensen främst styrs av vilken omfattning och vilka aktiviteter verksamheten har, dessutom tas hänsyn till tidigare kontrollresultat. Kontrollfrekvensen ses regelbundet över så att den stämmer överens med verksamheten. Det gör att anläggningar redan 2024 kan få en ny beslutad kontrollfrekvens när så är nödvändigt.

Efterhandsdebitering av kontroll

Avgiften för livsmedelskontroll ska bekostas av respektive livsmedelsverksamhet. Från och med 1 januari 2024 debiteras all livsmedelskontroll efter att den utförts. Det innebär att ett beslut om avgift behöver göras i varje enskilt tillsynsärende, till skillnad mot tidigare då den planerade kontrollen debiterats via årliga avgifter. Efterhandsdebiteringen innebär ökade administrativa uppgifter för inspektörerna.

Kontroller

Under januari till mars låg mycket fokus på att införa och revidera rutiner för att göra, följa upp, rapportera och debitera livsmedelskontroll. Detta gjorde att kontrollbesöken i januari var färre än föregående år. Under februari ökade antalet utförda kontroller och till och med 31 mars har 230 kontroller utförts vilket motsvarar 20 procent av årets planerade kontrollbesök. Antalet uppföljande kontrollbesök har under januari till mars varit 70 stycken. De uppföljande kontrollerna har varit fler än vad som beräknats i förhållande till antalet utförda planerade kontrollbesök. Detta beror främst på att livsmedelskontroller från och med 1 januari 2024 utförs enligt livsmedelsverkets rekommenderade kontrollprocess vilket resulterat i att fler kontroller leder till beslut om åtgärder och uppföljande kontroller. Tidigare år har uppföljande kontroller i större utsträckning gjorts i samband med nästa planerade kontrolltillfälle.

Livsmedelskontroll	Mål för 2024 (helår)	Genomförd kontroll per 31 mars 2024	
		Utfall	Andel av planerat för helår
Planerade kontrollbesök	1 150 besök (4 600 kontrolltimmar)	230	20 %
Uppföljande kontrollbesök	190 kontrollbesök	70	37 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Prognosen på helår är att cirka 250 livsmedelsanläggningar kommer att registreras under året. Under perioden januari till mars har det inkommit 45 registreringar vilket är något färre än förväntat. En anledning till att färre nya anläggningar registrerats kan vara att många företagare är påverkade ekonomiskt av höga elpriser, råvarupriser och hyreshöjningar vilket kan göra att de avvaktar med att starta nya verksamheter.

Antalet kontrollbesök på nya livsmedelsanläggningar ligger i fas med planen på 200 besök under året. Förutom kontroll ingår vid förstaårskontroll också särskilda informationsinsatser som finansieras av kommunbidrag.

Nya livsmedelsanläggningar/ägarbyten	Antal januari-mars		
	2022	2023	2024
Inkomna registreringar	64	53	45
Antal kontrollbesök på nya anläggningar	62	48	47

Inkommande remisser och klagomål

Under januari till mars har 178 matförgiftningsärenden inkommit vilket är betydligt fler än förväntat. Dessa utgör 70 procent av det antal som beräknas inkomma under 2024. En orsak till att antalet ärenden ökat är att det sedan 2023 finns en e-tjänst för medborgarna att anmäla misstänkta matförgiftningar vilket gjort det enklare att anmäla. Varje klagomål registreras också som ett ärende i e-tjänsten, till skillnad mot tidigare när registrering gjordes manuellt och ett ärende kunde ha flera klagomålshändelser.

Antalet inkomna produktlarm (RASFF) har varit i nivå med motsvarande period förra året, medan antalet övriga klagomålsärenden varit fler. Både antalet produktlarm och antalet övriga klagomål har varit enligt förväntade nivåer.

Antalet kontrollbesök med anledning av klagomål och matförgiftningar har varit 17 stycken vilket är 34 % av förväntat för året.

Det inkommer en handfull remisser per år. De berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Under årets början har avdelningen besvarat en remiss.

Klagomål och remisser	Antal januari-mars		
	2022	2023	2024
Inkomna matförgiftningsärenden	87	92	178
Inkomna RASFF och produktåterkallelser	7	8	10
Övriga inkomna klagomålsärenden	30	11	28
Kontrollbesök med anledning av klagomål	3	14	17
Inkommande remisser	0	2	2

Verksamhetsresultat

Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl under årets första månader. I jämförelse med motsvarande period förra året har det i år gjorts färre planerade kontrollbesök, men kontrollen följer årsplanen. Antalet matförgiftningsärenden är betydligt fler än tidigare år, framför allt beroende på ny e-tjänst som gjort det enklare att anmäla.

Antalet beslut om förbud och förelägganden, samt antalet uppföljande kontroller har ökat i jämförelse med tidigare år. Detta beror främst på att livsmedelskontroller från och med 1 januari 2024 utförs enligt livsmedelsverkets rekommenderade kontrollprocess vilket resulterat i att fler kontroller leder till beslut om åtgärder och uppföljande kontroller. Tidigare år har uppföljande kontroller i större utsträckning gjorts i samband med nästa planerade kontrolltillfälle.

Antalet äldre ärenden har minskat sedan förra året. En orsak till detta är att ärendena gicks igenom i samband med uppföljning av förvaltningens internkontrollplan i slutet av 2023.

Under perioden januari till mars har antalet avregistreringar varit 46 stycken vilket motsvarar förväntat antal för perioden.

Övriga Verksamhetsresultat livsmedel	Januari till mars 2022	Januari till mars 2023	Januari till mars 2024
Totala antalet kontrollbesök	432	594	364
-varav besök planerad kontroll	347	485	230
-varav första besök	62	48	47
-varav uppföljande kontroll	20	50	70
-varav kontrollbesök med anledning av klagomål	3	14	17
Antal föreläggande	7	2	31
Antal beslut om förbud	5	5	11
Antal beslut om livsmedelssanktionsavgift ⁹	0	1	0
Antal pågående ärenden som är äldre än 18 månader	23	9	10
Antal beslutade avregistreringar	47 ¹⁰	93	46

⁹ Livsmedelssanktionsavgifter infördes i lagstiftningen 1 januari 2019

¹⁰ Ny uppföljningsparameter

Sammanfattande bedömning

Arbetet med att utföra både planerade kontrollbesök och handläggning av klagomål och matförgiftningar har fungerat väl under årets första månader. Det har även fungerat bra med handläggning av administrativa ärenden så som registreringar och avregistreringar. Antalet beslut om åtgärd och antalet uppföljande kontroller har ökat till följd av ett nytt arbetssätt inom kontrollen. Ökningen har varit större än förväntat.

De fokusområden som prioriterats den första tertialen har varit införandet av nya rutiner och arbetssätt gällande kontroll, debitering och riskklassning.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten utövar prövning av ansökan om serveringstillstånd och tillstånd för tobaksförsäljning. Enheten ansvarar också för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om receptfria läkemedel, lag om tobaksfria nikotinprodukter samt spellagen. Arbetet syftar till att säkerställa en ansvarsfull alkoholservering och ansvarsfull försäljning av tobak, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, lotterier, folköl och receptfria läkemedel. Arbetet bedrivs genom tillståndsgivning samt inre och yttre tillsyn.

Fokus 2024

- Verka för en ansvarsfull alkoholservering
 - Genomföra plan för inre tillsyn.
 - Handlägga ansökningar om serveringstillstånd skyndsamt och säkert.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn hos serveringsställen.
 - Erbjuder krogpersonal utbildning i ansvarsfull alkoholservering.
- Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning
 - Handlägga ansökningar om tobakstillstånd skyndsamt och säkert.
 - Genomföra plan för inre tillsyn på befintliga tobaksförsäljare.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn hos tobaksförsäljare.
 - Genomföra kontrollköp.
- Handläggning av registreringslotterier.
- Verka för ansvarsfull försäljning av receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarett och folköl.
 - Genomföra plan för yttre tillsyn inom butiksledet.

Tillsyn

Arbetet löper på enligt plan i samtliga led. Planen för helåret på 280 tillsynsbesök på serveringsställen bedöms som genomförbar.

I den inre tillsynen kommer förfrågningar till Polismyndigheten skickas. Samverkan med Skatteverket har fortsatt försvårats på grund av deras omorganisation och sekretessfrågor. Planen för den inre tillsynen bedöms ändå som genomförbar.

Under perioden januari-april har fyra företag erhållit en erinran.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarett och folköl.

I den inre tillsynen kommer förfrågningar att skickas till Polismyndigheten enligt plan. Ekonomiska kontroller av att tobaksförsäljarna inte förekommer med skatteskulder görs löpande.

Tillståndsenheten	Planerad tillsyn 2024 (på helår)	Genomförd tillsyn per 31 mars 2024	
		Antal	Andel av planerat för helår
Tillsynsbesök (yttre tillsyn) på serveringsställen	280	97	35%
Antal tillsynsbesök på serveringsställen i tillsynsklass 1 och 2 ¹¹ .	150	44	29%
Tillsynsbesök inom detaljhandel (receptfria läkemedel, tobak, e-cigaretter och folköl)	140	63 (inkl. 44 Kontrollköp)	45%

Inkommande ansökningar och anmälningar

Tillsynen ute på fältet är inte den huvudsakliga uppgiften för tillståndsenheten, utan den inre tillsynen och handläggning av inkommande ansökningar och anmälningsärenden är det som tar mest tid i anspråk. Anmälan om förändrade ägarförhållanden är ett exempel på vanligt ärende. Under perioden januari-mars har 22 anmälningar om förändrade ägarförhållanden inkommit och 23 ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd inklusive ansökningar om ändrat tillstånd.

När nya ansökningar om alkoholtillstånd till allmänheten eller stadigvarande servering till slutna sällskap kommer in görs alltid en utredning. Bland annat görs en lämplighetsprövning av den eller de som söker serveringstillstånd (inklusive kunskapsprov).

För att få sälja tobaksvaror måste en ansökan om tillstånd för försäljning göras. En lämplighetsprövning och utredning görs av de som söker tobakstillståndet.

Arbetet löper på enligt plan.

Inkommande remisser och klagomål

Till tillståndsenheten inkommer normalt enbart ett par remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Det händer också att andra myndigheter ställer frågor om en verksamhet uppfyller några formella krav.

Enbart en handfull klagomål från allmänheten inkommer per år. Vanligaste typen av klagomål rör butiker som den klagande anser säljer folköl eller tobak till minderåriga.

¹¹ Till tillsynsklass 1 och 2 hör nöjeskrogar och större pubar. De ska ha 2–4 tillsynsbesök per år enligt tillsynsplanen.

Verksamhetsresultat

Tillståndsenheten	Januari till mars 2022	Januari till mars 2023	Januari till mars 2024
Totala antalet gällande stadigvarande serveringstillstånd	322	327	333
Antal anmälningar om förändringar av PBI ¹²	14	12	22
Pågående tillsynsärenden serveringstillstånd	6	7	14
Antal inkommande ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd (inklusive ändringar)	18	13	22
Antal tillsynsbesök serveringstillstånd	33	105	97
Totala antalet gällande tobakstillstånd	-	142	140
Antal tillsynsbesök tobak och folköl	2	24	63 (inkl. 44 Kontrollköp)
Antal tillsynsbesök receptfria läkemedel	2	14	10
Sanktioner serveringstillstånd ¹³ Erinran/varning/återkallelse	5/1/0	2/0/1	4/1/0
Sanktioner tobakstillstånd ⁴ Varning/återkallelse	1/0	0/0	0/0
Antal tillsynsärenden detaljhandel	1	1	0

¹² PBI står för Personer med Betydande Inflytande i bolaget. Det är de personer som har gått in med pengar (finansiärer), sitter i styrelsen, har firmateckningsrätt eller är ägare av företaget.

¹³ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få antingen en erinran, det vill säga en mildare form av påpekande, eller en varning. Vid allvarigare förseelser kan serveringstillståndet återkallas.

⁴ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få en varning. Vid allvarigare förseelser kan tobakstillståndet återkallas.

Sammanfattande bedömning

Arbetet har fungerat bra under våren. Planen för tillsyn av serveringstillstånd på helåret bedöms som genomförbar, både inre tillsyn och 280 tillsynsbesök på serveringsställen. Under perioden januari-mars har fyra företag erhållit en erinran och ett en varning.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså övriga tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigaretter och folköl.

Viktiga händelser på miljöförvaltningen

Arbete med digital utveckling

Miljöförvaltningen fortsatte arbetet i enlighet med sin digitala färdplan. Under perioden uppdaterade förvaltningen e-tjänsten för registrering och ändring av livsmedelsanläggningar för att säkerställa överensstämmelse med aktuell lagstiftning. Vidare påbörjade avdelningen för enskilt avlopp utvecklingen av en ny e-tjänst som ska möjliggöra för avloppsägare att anmäla ett underkänt avlopp digitalt. Förvaltningen inledde även arbetet med att revidera två befintliga e-tjänster som behöver uppdateras med ny funktionalitet.

Under perioden utvecklades en digital checklista som ska effektivisera inspektioner av hygieniska verksamheter. Denna checklista är nu redo att implementeras av hälsoskyddsavdelningen för att underlätta deras arbete.

Genom bättre användning av data som resurs kan förvaltningen bland annat analysera och förbättra arbetssätt, effektivitet och kvalitet i ärendeflöden. Med anledning av det undersökte förvaltningen möjligheterna att integrera Power BI som ett verktyg i analytiska processer och rapportering. I samarbete med fem andra kommuner påbörjades planeringen av en gemensam utbildning för att bättre kunna använda Power BI:s funktioner för datavisualisering och affärsintelligens. Vid sidan av det uppdaterade förvaltningen befintlig rapportportal med fler frågor som ska stötta vid registervård och kvalitetskontroller.

Förvaltningen inledde återupprättandet av tjänsten Livsmedelskollen på Uppsala.se, och en detaljerad beskrivning skickades till enheten för webb- och digital utveckling för att stödja detta initiativ.

Under den aktuella perioden har arbete gjorts i projektet som behandlar artificiell intelligens, bildanalys och bryggor (strandskydd). Förvaltningen påbörjade även planeringen för ett utbildnings- och inspirationstillfälle för medarbetare på förvaltningen inom området som rör kartor och geografiska informationssystem (GIS). Dessutom har utvecklingen av en kartbaserad applikation avslutats, vilken ska effektivisera tillsynsplaneringen för miljöskydd med hjälp av kartstöd.

Beredskap och säkerhet

Nämnden arbetar sedan flera år tillbaka aktivt med beredskap för allvarliga störningar. Nämnden har två beredskapssamordnare vars kompetenser kompletterar varandra och stärker kontinuiteten hos funktionen. Beredskapssamordnarna deltog i kommunens nätverk för beredskapsfrågor.

Nämnden bidrog när Uppsala kommun i mars stod värd för C-sam stormöte. C-Sam är ett nätverk som arbetar för samverkan och koordinering mellan länets aktörer inom krisberedskap och civilt försvar. Ett hundratal deltagare fanns på plats vid stormötet. Nämnden höll en presentation om hur användningen av GIS underlättat och effektiviserat nämndens tillsyn av verksamheter. GIS hjälper till att på ett överblickbart sätt visa var olika riskfaktorer finns, vilket underlättar för att arbeta mer proaktivt.

Genom regelbundna referensmätningar för gammastrålning upprätthöll nämnden en god beredskap för oförutsedda händelser med strålningspåverkan och minskar risken för att människor utsätts för hög strålning.

Nämnden var genom sin utökade beredskapsfunktion nåbar dygnet runt, alla dagar, för att bistå vid exempelvis olyckor med potentiell påverkan på miljö och hälsa. De vanligaste händelserna är dieselutsläpp och bränder. Under perioden har nämnden deltagit vid hantering av två incidenter.

Bemötande och service

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla kundservice och bemötande.

NKI-resultat

Ett av kommunens näringspolitiska mål är att erbjuda en god grundläggande service för sina medborgare och verksamheter. God kvalitet och hög service i myndighetsutövning är särskilt centralt för att skapa goda relationer mellan verksamhetsutövare och kommuner. Därför genomför Uppsala kommun årliga undersökningar för att löpande följa upp hur kommunens service utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI), fånga upp synpunkter och identifiera möjliga förbättringsområden. Undersökningen omfattar sex områden (tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet, effektivitet) som speglar de mest väsentliga delarna av kommunens service i myndighetsärenden.

När NKI-resultat för helåret 2023 för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelskontroll och serveringstillstånd publicerats kommer förvaltningen att analysera resultatet.

Lantmäterimyndigheten genomförde en mätning i slutet av 2023, där resultatet visar på att de flesta är väldigt nöjda med handläggning, bemötande och rättssäkerhet. De områden som fick ett något lägre resultat är kostnaden och handläggningstiden. Myndigheten kommer att använda sig av resultatet för att prioritera vilka områden fokus behöver ligga på framöver.

Medarbetare och ledare

Arbetsmiljöansvar

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp digitalt i ett av kommunens system. Helårsuppföljningen av 2023 färdigställdes under mars 2024 och arbetsgivaren kommer att presentera resultatet för samverkansgruppen samt för nämnden under april månad.

Medarbetarundersökningen

Årets medarbetarundersökning besvarades under mars 2024. I mitten av april kommer chefer få resultatet utskickat. Efter analys av resultat i ledningsgruppen kommer återkoppling ske i samverkan och skyddskommitté samt i nämnd. Resultatet kommer också att presenteras i medarbetargrupperna och handlingsplaner kommer att upprättas.

Arbetsskador och tillbud

Miljöförvaltningen har få arbetsskador och tillbud historiskt. Hittills i år har inga arbetsskador eller tillbud rapporterats. Arbetsskador och tillbud rapporteras löpande till skyddskommittén under samverkansmöte.

Chef- och ledarskap

Avdelningschefer som ännu inte genomfört Lead Forward kommer att erbjudas det under 2024 utifrån behov. Lead forward är en strukturerad metod för ledarutveckling. Metoden innebär utveckling i samarbete med varje chefs medarbetare.

Ny förvaltningsdirektör är anställd till förvaltningen och introduktion och utbildning är påbörjad.

Under medarbetardialogen tar chef upp möjlighet till kompetensutveckling, exempelvis utbildningen ”Nyfiken på ledarskap” (tidigare ”Leda utan att vara chef”).

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Förvaltningen har tagit fram och beslutat en kompetensförsörjningsplan utifrån kommunens nya riktlinjer. Utifrån kompetensförsörjningsplanen har ett antal aktiviteter startas upp för 2024. Förvaltningen kommer att fortsätta samarbete med högskolor och universitet. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med aktiviteter för att vara en attraktiv arbetsgivare. Dialog förs om hur förvaltningen kan nå ut genom sociala media, hemsidan, examensjobb, mässor med mera. Under våren har förvaltningen deltagit på en mässa för att möta studenter och marknadsföra miljöförvaltningen.

Kommunikation

Internkommunikation

Internkommunikation är ett prioriterat område för förvaltningen. De avdelningar som saknar kanalplaner fick mallar och underlag för att slutföra sina kanalplaner. Kanalplanen tydliggör vilka kommunikationskanaler vi har och vilka förväntningar vi har på varandra.

Arbetet med att ta fram ett nytt intranät påbörjades, där kommunikationsansvarig ingår i en referensgrupp, ett verksamhetsnätverk och i ett kommunikationsnätverk.

Under perioden startades det upp en plan för återkommande verksamhetsreportage med syfte att sprida kunskap internt inom förvaltningen om våra roller och yrken. Reportagen utgör också en grund för information till externa målgrupper. Först ut var ett reportage från miljöskydd om en inspektion på en fordonsfirma.

Under perioden publicerades 25 nyheter på förvaltningens sida på Insidan, varav de flesta hade koppling till förvaltningens veckomöten (API), aktiviteter och intervjuer av nya medarbetare.

Utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se

För att hjälpa invånare och verksamhetsutövare att göra rätt och hitta information inom miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområden fortsatte det löpande arbetet med att utveckla och förbättra förvaltningens sidor på uppsala.se.

Många sidor fick uppdaterade texter. En sida om förpackningsavfalls togs fram tillsammans med ett formulär för att kunna söka dispens från det nya kravet på att separera innehåll och förpackning. Sidan om att elda trädgårdsavfall fick helt nytt innehåll i och med ny lagstiftning som trädde i kraft 1 januari 2024.

Vid sökningar på Google efter miljöförvaltningen i Uppsala så kommer besökare till förvaltningens startsida. Arbete har påbörjats för att förstärka informationen på miljöförvaltningens startsida från att enbart innehålla styrdokument till att även länka till annan information.

Förvaltningen har tagit kontakt med kommunens Kontaktcenter för att se över hur samarbetet kan förbättras och om en del arbetsuppgifter kan förflyttas från förvaltningen till Kontaktcenter. I detta arbete ingår att förenkla för medarbetare på Kontaktcenter att lättare finna information på uppsala.se.

Press/media

Förvaltningen hade fjorton kontakter med media under perioden. En del av dessa resulterade i artiklar. Störst synlighet nationellt fick förbudet om att elda trädgårdsavfall där Uppsala kommun var med i flera riksmedier och även direktsändning i P1 morgon.

I några kontakter med media blev förvaltningen en "expertmyndighet" som svarade på frågor och gav kunskap till media utan att det resulterade i någon publicitet.

Externt informationsmaterial

Löpande arbete gjordes med att se till att nämndens informationsmaterial är lättillgängligt och lättförståeligt.

Informationsmaterial togs fram inför planerad tillsyn av minireningsverk och markbaserade enskilda avlopp. Ett påminnelsebrev att livsmedelsföretag kommer bli efterhandsdebiterade togs fram.

Förvaltningen hade ett inlägg i sociala medier. Det var inför den nationella biltvättarhelgen 27–28 april, om att tvätta bilen i en biltvätt och inte på gatan.

Förvaltningens informationsbroschyr om hur det är att arbeta som inspektör eller lantmätare uppdaterades och trycktes upp i en mindre upplaga. Broschyren användes på Bio-dagarna, en mäsas för studenter.

Under perioden publicerades en nyhet på uppsala.se där miljöförvaltningen var avsändare. Nyheten var kopplad till den nya lagstiftningen om förbud att elda trädgårdsavfall.

Resultat för miljöförvaltningens verksamheter

I tabellen nedan redovisas några nyckeltal för miljöförvaltningens avdelningar 2024 med 2022 och 2023 som jämförelse. Under avsnittet *Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden* återfinns förklaringar till hur intäkter och kostnader fördelas över året för alla avdelningarna samt en redovisning av nämndens totala resultat för perioden.

Under perioden januari-mars uppgick de totala taxeintäkterna till 12,7 miljoner kronor och kommunbidraget till 7,7 miljoner kronor. Avgiftsfinansieringsgraden förändras över året allteftersom intäkter och kostnader blir bokförda. En rättvisande bild av avgiftsfinansieringsgraden kan därför ges först vid årsbokslutet. Fakturering av årsavgifterna påverkar även utfallet då datum för fakturering skiljer sig åt mellan räkenskapsåren.

TOTALT	22-mar	23-mar	24-mar
Taxeintäkter, mnkr	16,2	18,2	12,7
Kommunbidrag, mnkr	7,6	8,1	7,7
Kostnader, mnkr	-18,9	-21,7	-23,1
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-9,1	-10,4	-10,9
Avgiftsfinansieringsgrad*	86%	84%	55%
Miljöskyddstillsyn	22-mar	23-mar	24-mar
Taxeintäkter, mnkr	3,5	3,8	4,1
Kommunbidrag, mnkr	1,8	1,7	1,7
Kostnader, mnkr	-2,6	-3,6	-3,4
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1,2	-1,6	-1,5
Avgiftsfinansieringsgrad*	135%	106%	121%
Enskilt vatten och avlopp, områdesskydd samt samhällsbyggnad och miljöövervakning	22-mar	23-mar	24-mar
Taxeintäkter, mnkr	1	2,8	1
Kommunbidrag, mnkr	1,7	1,8	1,5
Kostnader, mnkr	-3,1	-3,6	-3,2
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1,3	-1,6	-1,4
Avgiftsfinansieringsgrad*	32%	78%	31%
Hälsoskydd	22-mar	23-mar	24-mar
Taxeintäkter, mnkr	0,3	0,6	0,4
Kommunbidrag, mnkr	1,4	1,5	1,5
Kostnader, mnkr	-2,5	-3	-3,2
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1,2	-1,3	-1,4
Avgiftsfinansieringsgrad*	12%	20%	13%

Kommunala lantmäterimyndigheten	22-mar	23-mar	24-mar
Taxeintäkter, mnkr	3,5	2,1	5,7
Kommunbidrag, mnkr	0,8	0,8	1
Kostnader, mnkr	-5	-5,1	-7,1
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-2	-2,2	-2,9
Avgiftsfinansieringsgrad*	70%	41%	80%
Livsmedelskontroll	22-mar	23-mar	24-mar
Taxeintäkter, mnkr	7,6	7,3	0,9
Kommunbidrag, mnkr	1	1,5	1,3
Kostnader, mnkr	-3,6	-4	-3,7
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1,7	-2	-1,7
Avgiftsfinansieringsgrad*	211%	183%	24%
Tillståndsenheten	22-mar	23-mar	24-mar
Taxeintäkter, mnkr	1,3	1,6	0,6
Kommunbidrag, mnkr	-0,2	0,1	0,1
Kostnader, mnkr	-1,3	-1,6	-1,7
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-0,6	-0,8	-0,7
Avgiftsfinansieringsgrad*	100%	100%	35%

* Avgiftsfinansieringsgraden utgörs av avgifter dividerat med verksamhetens kostnader.

Uppföljning av indikatorer

FM 3: Uppsala ska leda klimatomställningen							
Indikator	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (jan- mars)	Mål
Luftkvalitet i centrala Uppsala							
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)*	19	6	4	12	11	2	0
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för kvävedioxid (avser mätpunkt i centrala staden)*	24	2	2	2	0	0	0
Indikator			2021	2022	2023	2024 (jan- feb)	Mål
Fordon							
Andel av förvaltningens egna fordon som kan drivas fossilfritt			100%	100%	100%	100%	100%
Använd förnybar energi, andel			96%	94%	92%	100 %	100%

*För att klara miljökvalitetsnormen under året får antalet dygn med överskridanden inte överstiga 35 för PM10 och 7 för NO₂. Mätpunkt: Kungsgatan.

Källor

Luftkvalitet: Stockholm Luft- och Bulleranalys (SLB). Nuvärde avser jan-april 2022. Mätstationen är flyttad och därmed inte är jämförbar med mätningar före 2017.

Fordon: Hållbarhetsportalen.

Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag

Liksom tidigare år var uppföljningen i mars/april förenklad i syfte att avlasta verksamheterna. Fokus centralt i kommunen var att bibehålla de viktiga delarna för kontinuiteten och få underlag till analys. Kommunfullmäktige begärde inte in rapportering på åtgärder, uppdrag och inriktningsmål per april. Nämnderna skulle endast rapportera eventuella större avvikelser på leveransförmågan utifrån verksamheternas basuppdrag samt uppdrag i Mål och budget utifrån perspektiven ekonomi, personal och verksamhet. Nämndens verksamhet följer till stor del plan. Tillsyn av miljöfarliga verksamheter är dock försenad. Nämnden har dels lagt tid på att hantera följd effekter av ny lagstiftning, dels på att introducera flera nya medarbetare. Tillsynen förväntas återhämtas senare under året.

Nämndens svar nämndbehandlades 15 maj 2024.

Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden redovisar ett underskott för perioden januari till och med mars om 2,5 miljoner kronor, vilket är 6,9 miljoner kronor lägre än periodens budget. Merparten av avvikelsen beror på senarelagd fakturering av årsavgifter vid avdelningen för hälsoskydd och lägre intäkter vid enheten för livsmedelskontroll.

Resultatet visar även lägre verksamhetskostnader om 1,3 miljoner kronor jämfört med periodens budget, vilket beror på lägre personalkostnader och kostnader för övriga tjänster.

Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturering för livsmedelskontroll, tillsyn och provning utifrån miljöbalken samt förrättningsavgifter.

Politisk verksamhet

Resultatet för mars är ett negativt resultat om 0,1 miljoner kronor.

Prognosen i mars indikerar ett negativt resultat om 0,1 miljoner kronor på helår. Det beror framför allt på att den interna tilldelningen av kommunbidrag i budgetarbetet blev marginellt lägre än nämndens kostnader.

Administrativa enheten

Den administrativa enheten redovisar ett resultat i balans för perioden vilket är i linje med budget samt helårsprognos.

Avdelningen för miljöskydd

Avdelningen redovisar ett positivt resultat om 2,3 miljoner kronor för perioden vilket är 0,2 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i mars indikerar ett underskott om 0,1 miljoner kronor på helår.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Avdelningen redovisar ett negativt resultat om 0,7 miljoner kronor för perioden. Den negativa avvikelsen återfinns inom VA-tillstånd och timavgift för VA. Det finns indikationer på att antalet inkommande ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp kommer vara fortsatt låga under 2024.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 3,2 miljoner kronor vilket är 0,4 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i mars indikerar ett positivt resultat på 0,3 miljoner kronor på helår.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen redovisar ett negativt resultat om 1,2 miljoner kronor för perioden vilket är 4,6 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen beror på senarelagd fakturering av årsavgifter.

Verksamhetens kostnader för perioden uppgår till 3,2 miljoner kronor vilket är 0,4 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i mars indikerar ett positivt resultat på 0,4 miljoner kronor på helår.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Myndigheten redovisar ett negativt resultat om 0,3 miljoner kronor vilket är 0,2 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen härrör från förrättningsintäkter där större arbeten inte kommit till avslut än. När dessa arbeten vunnit laga kraft bedöms intäkterna komma i kapp budgeten.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 7,1 miljoner kronor vilket är 0,1 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Prognosen i mars indikerar ett resultat i balans på helår.

Enheten för livsmedelskontroll

Enheten redovisar ett negativt resultat om 1,6 miljoner kronor för perioden.

Intäkterna uppgår till 0,9 miljoner kronor och verksamhetens kostnader uppgår till 3,7 miljoner kronor.

Från och med den 1 januari 2024 införde enheten för livsmedelskontroll efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell.

Prognosen i mars indikerar ett negativt resultat om 1,5 miljoner kronor på helår. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera.

Tillståndsenheten

Enheten redovisar ett negativt resultat om 1 miljon kronor.

Intäkterna uppgår till 0,6 miljoner kronor och verksamhetens kostnader uppgår till 1,7 miljoner kronor.

Prognosen i mars indikerar ett positivt resultat på 0,8 miljoner kronor på helår.

Marsprognos

Prognosen i mars för helåret indikerar ett negativt resultat om 0,3 miljoner kronor.

Intäkterna förväntas uppgå till totalt till 64,3 miljoner kronor och verksamhetskostnader till 95,3 miljoner kronor. Kommunbidraget är oförändrat och uppgår till 30,8 miljoner kronor.

Den avstannade byggkonjunkturen påverkar intäkterna för VA-tillstånd, antalet ansökningar om nya små avlopp är fortsatt på låg nivå. En viss ökning är dock att vänta eftersom nämnden ökade tillsynen 2023.

Från och med den 1 januari 2024 införde enheten för livsmedelskontroll efterhandsdebitering för samtliga verksamheter samt gick över till ny riskklassningsmodell. Efterhandsdebitering och den nya riskklassningen innebär ett nytt sätt att arbeta och att intäkterna i en övergångsperiod är svårare att prognosticera.

Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnkr)

	Utfall 240331	Budget 240331	Avvikelse	Helårs- prognos	Helårs- budget
Taxor och avgifter	12,7	21,1	-8,4	63,8	66,3
Försäljning verksamhet och entreprenader	0,1	0	0,1	0,2	0
Kommunbidrag	7,7	7,7	0	30,8	30,8
Erhållna bidrag	0,1	0	0,1	0,2	0
Summa intäkter	20,6	21,1	-8,2	95	97,1
Internt fördelade kostnader	-5,4	-5,4	0	-21,5	-21,5
Lön och PO-pålägg	-16,4	-17,4	0,9	-66,5	-68,2
Övr. pers. kostnader	0	0	0	0	0
Lokalkostnader	-0,1	-0,1	0	-0,3	-0,3
Övr. verksamhetskostnader	-1,2	-1,6	0,4	-7	-7,1
Transfereringar, avskrivningar och finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-23,1	-24,4	1,3	-95,3	-97,1
Periodens resultat	-2,5	4,4	-6,9	-0,3	0